

Gdy współpraca zmienia instytucję

JUBILEUSZOWE SPOTKANIE KLUBU KOBIEC UCZELNI FAHRENHEITA

4 marca w przestrzeni Auditorium Primum Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego kobiety i mężczyźni budujący kulturę równości, współpracy i odwagi w świecie nauki, administracji oraz życia publicznego wzięli udział w dziesiątym, jubileuszowym spotkaniu Klubu Kobiet Uczelni Fahrenheita. W wydarzeniu, które stało się nie tylko celebracją minionych kilkudziesięciu miesięcy, lecz także, a nawet – przede wszystkim – mocnym głosem w sprawie realnych zmian – tych, które wymagają konsekwencji, odpowiedzialności i wspólnego działania na poziomie państwa, regionu, miasta i uczelni. W tym dniu inspiracja spotkała się z analizą, a deklaracje – z konkretnymi zobowiązaniami

Prezentacja prof. Ewy Łojkowskiej podczas dziesiątego, jubileuszowego spotkania Klubu Kobiet Uczelni Fahrenheita

Fot. Paweł Sudara

JUBILEUSZE I UROCZYSTOŚCI

Powitanie gości przez prof. Ewę Łojkowską i prof. Małgorzatę Myśliwiec

Wystąpienie prof. Krzysztofa Wildego

Fot. Paweł Sudara

W ciepłe marcowe popołudnie przestrzeń Auditorium Primum im. prof. Olgierda Narkiewicza w Atheneum Gedanense Novum wypełniła się energią, rozmowami i oczekiwaniami. Do Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego przybyło liczne grono przedstawicielek i przedstawicieli świata nauki, administracji publicznej, samorządu oraz organizacji społecznych, by wspólnie świętować wyjątkowy moment – dziesiąte, jubileuszowe, otwarte spotkanie Klubu Kobiet Uczelni Fahrenheitia. Jubileusz stał się okazją do podsumowań, a nade wszystko był impulsem do rozmowy o przyszłości, odpowiedzialności instytucji i realnych działaniach na rzecz równości.

Atmosfera wydarzenia od pierwszych chwil była podniosła, ale jednocześnie pełna bliskości i wzajemnego wsparcia – charakterystyczna dla inicjatyw, które wyrastają z autentycznej potrzeby zmiany. Gości powitały **prof. Ewa Łojkowska**, prezeska Klubu Kobiet FarU, oraz **prof. Małgorzata Myśliwiec**, wiceprezeska i członkini Zarządu Klubu z ramienia GUMed. W słowach otwarcia, pełnych wdzięczności i dumy, podkreśliły

one, jak wiele udało się osiągnąć w ciągu minionej dekady i jak wiele jeszcze przed nami.

Następnie w imieniu władz uczelni głos zabrali **prof. Krzysztof Wilde**, rektor Politechniki Gdańskiej, oraz **prof. Aleksandra Gaworska-Krzemińska**, prorektorka ds. studenckich GUMed, reprezentująca rektora GUMed, **prof. Michała Markuszewskiego**. Ich wystąpienia wybrzmiały jako deklaracje wsparcia i uznanie dla działań Klubu, a także jako stwierdzenie, że równość w nauce i instytucjach publicznych nie jest dodatkiem – jest warunkiem rozwoju.

Ważnym momentem spotkania było połączenie online z **dr Karoliną Zióło-Pużuk**, wiceministrą nauki i szkolnictwa wyższego. Choć obowiązki nie pozwoliły jej osobiście uczestniczyć w spotkaniu, jej obecność – nawet wirtualna – podkreśliła jego rangę. W swoim wystąpieniu wiceministra poruszyła tematy dotyczące odpowiedzialności instytucji publicznych, konieczności monitorowania i ewaluacji polityk równościowych, a także realnego wsparcia kobiet, które wymaga

odwagi w decyzjach, a nie tylko deklaracji.

Po wystąpieniu dr Karoliny Zióło-Pużuk głos ponownie zabrała prof. Ewa Łojkowska, która zaprezentowała dotychczasowe aktywności i osiągnięcia Klubu Kobiet Uczelni Fahrenheitia. Przygotowana przez nią prezentacja była nie tylko przeglądem działań, lecz także opowieścią o konsekwencji, solidarności i sile współpracy Uczelni Fahrenheitia. Wspólne inicjatywy, programy mentoringowe, działania edukacyjne, debaty, kampanie społeczne – wszystko to tworzyło obraz organizacji, która realnie zmienia akademicką rzeczywistość.

Następnie uczestnicy spotkania wysłuchali wykładu **dr Małgorzaty Nowosad** – chirurgki, transplantolożki, założycielki i prezeski Fundacji „Kobiety w chirurgii”. Jej wystąpienie było jednym z najmocniejszych punktów programu – poruszające, oparte na doświadczeniu i zakorzenione w realiach pracy kobiet w specjalizacjach zabiegowych. Małgorzata Nowosad, od lat zaangażowana w działalność społeczną, opowiadała o drodze, która doprowadzi-

Wystąpienie prof. Aleksandry Gaworskiej-Krzemińskiej

Połączenie online z dr Karoliną Ziolo-Puzuk

Fot. Paweł Sudara

ła ją do stworzenia przestrzeni dającej wsparcie kobietom pracującym w zawodach wymagających ogromnej odporności, determinacji i odwagi. Centralnym elementem jej wystąpienia było przedstawienie wyników badania „**Liczmy się!**”, w którym udział wzięły **472 lekarki, pielęgniarki i położne**. Badanie odśloniło nie tylko skalę obciążeń zawodowych, ale także to, jak bardzo praca w specjalizacjach zabiegowych wpływa na życie rodzinne, zdrowie psychiczne i poczucie bezpieczeństwa zawodowego kobiet. Wypowiedzi respondentek dotyczyły braku stabilnych ścieżek rozwoju, presji czasu, niewystarczającego wsparcia instytucjonalnego oraz kultury pracy, która wciąż bywa oparta na hierarchii i stereotypach.

Małgorzata Nowosad podkreśliła, że **pomysł stworzenia Fundacji „Kobiety w chirurgii” zrodził się z potrzeby zapewnienia kobietom realnego wsparcia** – nie symbolicznego, nie deklaratorywnego, lecz takiego, które przekłada się na codzienność: mentoring, sieć kontaktów, dostęp do staży i szkoleń, a przede wszystkim poczucie, że kobiety nie są same

w środowisku, które bywa wymagające i nieprzewidywalne.

W prezentacji wybrzmiało również to, co stanowi o sile Fundacji: **zdolność do gromadzenia wokół siebie ludzi gotowych działać, wspierać i zmieniać system od środka**. Prelegentka mówiła o kobietach, które mimo ogromnych obciążeń zawodowych i rodzinnych wciąż znajdują przestrzeń, by wspierać inne – jako mentorki, liderki zespołów, organizatorki projektów i inicjatywy społecznych.

Najważniejszym przesłaniem prezentacji było jednak coś więcej niż diagnoza. Było nim **zaproszenie do wspólnego działania** – do budowania środowiska, w którym kobiety w specjalizacjach zabiegowych mogą rozwijać się bez konieczności rezygnowania z innych obszarów życia. Właśnie dlatego warto było wysłuchać tego wystąpienia: bo łączyło ono wiedzę, doświadczenie i emocje w sposób, który inspirowało do zmiany i pokazuje, że równość w medycynie nie jest abstrakcyjnym postulatem, lecz konkretnym zadaniem na dziś.

Po wykładzie rozpoczęła się debata pt. „Jak kraj, region, mia-

sto i uczelnia wspierają kobiety?”, moderowana przez prof. Aleksandrę Gaworską-Krzemińską. Wzięli w niej udział: **Stanisław Szultka**, dyrektor Departamentu Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, **Monika Chabior**, wiceprezydentka Gdańska, oraz **prof. Wiesław Laskowski**, prorektor ds. badań naukowych Uniwersytetu Gdańskiego. Uczestnicy debaty reprezentowali różne poziomy odpowiedzialności – region, miasto i uczelnię – co pozwoliło spojrzeć na temat równości z wielu perspektyw.

Debata została zaplanowana w sposób dynamiczny i precyzyjny. Już pierwsza runda pytań – „Gdzie jesteśmy?” – pokazała, jak różne, a jednocześnie komplementarne są diagnozy uczestników. Padały wskazania dotyczące barier systemowych, braku stabilnych mechanizmów wsparcia, przeciążenia kobiet obowiązkami opiekuńczymi, niedostosowania usług publicznych do realiów życia współczesnych kobiet, a także schematów kulturowych, które wciąż wpływają na kariery naukowe.

JUBILEUSZE I UROCZYŚCIOŚCI

Wykład dr Małgorzaty Nowosad

Debata pt. „Jak kraj, region, miasto i uczelnia wspierają kobiety?”

Fot. Paweł Sudara

W części poświęconej polityce państwa pojawiły się pytania o skuteczność instrumentów równościowych, konieczność wprowadzenia mierzalnych wskaźników w nauce i szkolnictwie wyższym oraz gotowość państwa do różnicowania finansowania instytucji w zależności od realnych efektów ich działania, a nie deklaracji. To właśnie tu wybrzmiała potrzeba odwagi legislacyjnej i konsekwencji w egzekwowaniu polityk równościowych.

W kolejnej części Stanisław Szultka opowiadał o roli kobiet w rozwoju gospodarczym Pomorza, o pułapce projektowości, która sprawia, że wiele inicjatyw wygasa wraz z końcem finansowania, oraz o wykluczeniu kobiet z mniejszych miejscowości z regionalnych mechanizmów wsparcia. W swoim wystąpieniu podkreślił, że inwestowanie w kompetencje kobiet to nie polityka społeczna, lecz strategiczna inwestycja w rozwój regionu.

Monika Chabior, reprezentująca miasto Gdańsk, skupiła się na codzienności – na usługach publicznych, opiece, transporcie, edukacji i politykach miejskich,

które mogą realnie ułatwiać lub utrudniać życie kobiet. Mówiła o konieczności projektowania usług z myślą o kobietach pracujących zmianowo, opiekuńczo i wielozadaniowo, a także o tym, jak miasto mierzy skuteczność swoich działań i jak reaguje, gdy dane pokazują brak efektów.

Profesor Wiesław Laskowski, reprezentujący środowisko akademickie, odniósł się do tzw. szklanego sufitu, oceny dorobku naukowego i jakości mentoringu. Podkreślił, że uczelnie mają narzędzia, które mogą wdrożyć natychmiast – bez zmiany prawa – jeśli tylko istnieje wola instytucjonalna. Mówił o konieczności uwzględniania przerw opiekuńczych, o elastyczności ścieżek kariery i o tym, jak odróżnić realne wsparcie od działań pozornych. W części poświęconej uczelniom szczególnie wybrzmiał temat realnego wsparcia kobiet w nauce wymagającego nie tylko zmiany kultury instytucjonalnej, lecz także konkretnych narzędzi. Profesor Wiesław Laskowski jako prorektor Uniwersytetu Gdańskiego podkreślił, że uczelnia już dziś wdraża rozwiązania, które mają ułatwić

rozwój naukowców i naukowców na różnych etapach kariery. Jednym z nich jest uruchomiony niedawno konkurs **UGrants Acceleratio**, skierowany do osób wracających do pracy po długotrwałych urlopach rodzicielskich lub zdrowotnych. Konkurs, o którym szerzej pisaliśmy w lutym numerze „Gazety Uniwersyteckiej”, ma na celu wyrównanie szans, odbudowanie ciągłości badań i stworzenie bezpiecznej przestrzeni do powrotu do aktywności naukowej.

W debacie wspomniano również o inicjatywach wzmacniających świadomość równościową w środowisku akademickim. Jedną z nich jest **Dzień Równości na Uniwersytecie Gdańskim**, wydarzenie, które łączy edukację, dialog i prezentację badań dotyczących równości płci. To właśnie podczas takich inicjatyw szczególnie wybrzmiewają wyniki badań prowadzonych na UG – m.in. przez **prof. Nataszę Kosakowską-Berezecką** – laureatkę tegorocznej Nagrody Rektora UG im. Joanny Schopenhauer, badającą stereotypy płciowe, dynamikę ról społecznych i ich wpływ na funkcjonowanie instytucji – oraz przez

Networking przy jubileuszowym torcie

Wystawa Programu „L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki”

Fot. Paweł Sudara

prof. Magdalenę Żadkowską – laureatkę Nagrody Specjalnej Rektora UG „Włączam płeć do badań”, która od lat zajmuje się perspektywą płci w badaniach naukowych i analizą nierówności w środowisku akademickim.

Te przykłady pokazały, że uczelnia może być miejscem, w którym równość nie jest jedynie postulatem, lecz także praktyką – wdrażaną zarówno za pomocą polityk instytucjonalnych, jak i badań zmieniających sposób myślenia o nauce, pracy i relacjach społecznych.

W końcowej rundzie każdy z uczestników debaty został poproszony o wskazanie jednego działania, które jego instytucja mogłaby wdrożyć w ciągu najbliższych 12 miesięcy, by realnie poprawić sytuację kobiet. Padały propozycje dotyczące zmian proceduralnych, nowych programów wsparcia, wzmocnienia mentoringu, poprawy dostępności usług publicznych czy wprowadzenia mierzalnych wskaźników równościowych. Była to część, która wybrzmiała szczególnie mocno – jako deklaracja odpowiedzialności i zobowiązanie do działania.

Swoistą konkluzją spotkania było pytanie o perspektywę 2030 roku – o zmianę, której nie wolno przegapić w najbliższych pięciu latach. Odpowiedzi, choć różnorodne, łączyła wspólna myśl: przyszłość równości zależy od konsekwencji, współpracy i odwagi instytucji, a także od codziennych decyzji, które podejmujemy jako społeczność akademicka. Oficjalną część spotkania zakończyło wykonanie wspólnej fotografii uczestniczek i uczestników spotkania.

Po części oficjalnej uczestnicy przenieśli się do przestrzeni kulturalowej na networking przy poczęstunku. Czekał tam na nich jubileuszowy tort ufundowany przez prof. Michała Markuszewskiego, rektora GUMed. Rozmowy – pełne inspiracji, wymiany doświadczeń i planów na kolejne działania – trwały długo, a towarzysząca wydarzeniu wystawa Programu „L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki” dodatkowo podkreśliła, jak ważne jest wspieranie kobiet na ich naukowych i zawodowych ścieżkach.

Dziesiąte spotkanie Klubu Kobiet Uczelni Fahrenheita stało się

nie tylko celebracją minionych kilkudziesięciu miesięcy, lecz także mocnym otwarciem kolejnego etapu. Etapu, w którym równość nie jest postulatem, lecz wspólną odpowiedzialnością. Etapu, w którym kobiety – w nauce, administracji, medycynie, biznesie i życiu publicznym – mają nie tylko głos, ale i realny wpływ na te sfery.

To wydarzenie rozpoczęło się w atmosferze świętowania, ale zakończyło w tonie, który wykracza daleko poza jubileuszowe ramy. Wspólne zdjęcie, rozmowy przy torcie i energia kuluarowych spotkań nie były jedynie sympatycznym finałem, lecz symbolicznym potwierdzeniem, że zmiana rodzi się w relacjach i dialogu.

Tak jak na początku spotkania wybrzmiała duma z dotychczasowych osiągnięć, tak na jego końcu pojawiła się świadomość, że prawdziwa praca dopiero się zaczyna. Jeśli najbliższe lata mają przynieść realną poprawę sytuacji kobiet w nauce, administracji i życiu publicznym, potrzebna będzie ta sama siła, która towarzyszyła całemu wydarzeniu.

Sylvia Dudkowska-Kafar